

अग्रोमेट अडवायझरी बुलेटीन
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु, कोल्हापूर
विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, शेंडा पार्क, कोल्हापूर

दूरध्वनी : (०२३१) २६९२४१६

ईमेल: adrkolhapur@rediffmail.com

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला समितीची साप्ताहिक बैठक दि. ०३.०२.२०२६

जिल्हा : सातारा

मागील आठवड्यातील हवामान (२८.०१.२०२६ ते ०३.०२.२०२६)							हवामान घटक	पुढील पाच दिवसांचा हवामानाचा अंदाज (०४.०२.२०२६ ते ०८.०२.२०२६)				
२८	२९	३०	३१	०१	०२	०३	दिनांक	०४	०५	०६	०७	०८
-	-	-	-	-	-	-	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
-	-	-	-	-	-	-	कमाल तापमान (अं.से.)	३२	३३	३३	३३	३२
-	-	-	-	-	-	-	किमान तापमान (अं.से.)	१६	१७	१६	१६	१५
-	-	-	-	-	-	-	ढग स्थिती (आकाश)	१	१	१	१	२
-	-	-	-	-	-	-	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७७	७५	७४	७२	६३
-	-	-	-	-	-	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	३८	३६	३३	३२	२७
-	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	९	८	९	७	६
-	-	-	-	-	-	-	वाऱ्याची दिशा	पू.ई.	पू.आ.	पू.आ.	उ.	उ.

हवामान अंदाजावर आधारित कृषी सल्ला

पीक	अवस्था	कृषि विषयक सल्ला
हवामान सारांश		प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांचेकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार सातारा जिल्ह्यामध्ये ४ ते ८ फेब्रुवारी दरम्यान आकाश मुख्यतः स्वच्छ राहण्याची शक्यता आहे. सातारा जिल्ह्यामध्ये ८ फेब्रुवारी पर्यंत कमाल तापमानामध्ये २.० अंश सेल्सिअसने वाढ होण्याची शक्यता असून कमाल तापमान ३२.० ते ३३.० अंश सेल्सिअस दरम्यान राहण्याची तसेच किमान तापमानामध्ये २ ते ३ अंश सेल्सिअसने घट होण्याची शक्यता असून किमान तापमान १५.० ते १७.० अंश सेल्सिअस या दरम्यान राहण्याची शक्यता आहे. सकाळची सापेक्ष आर्द्रता ६३ ते ७७% या दरम्यान, दुपारची सापेक्ष आर्द्रता २७ ते ३८% या दरम्यान राहण्याची तसेच वाऱ्याचा वेग ताशी ६ ते ९ किमी या दरम्यान राहण्याची शक्यता आहे.
विस्तारित श्रेणी अंदाज		विस्तारित श्रेणीच्या अंदाजानुसार मध्य महाराष्ट्रामध्ये दिनांक ८ ते १४ फेब्रुवारी २०२६ दरम्यान पावसाचे प्रमाण सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची, कमाल तापमान सरासरी पेक्षा कमी राहण्याची तसेच किमान तापमान सरासरी दरम्यान राहण्याची शक्यता आहे.
सामान्य सल्ला		<ul style="list-style-type: none"> उसामध्ये खोड किडीच्या नियंत्रणासाठी उसाच्या शेतात प्रती हेक्टरी ५ कामगंध सापळे (ई.एस.बी.ल्युर) शेतात लावावे. ऊस रोपे पुर्नलागवड करण्यासाठी ट्रॅक्टरचलित फुले ऊस रोपे पुर्नलागवड यंत्राचा वापर करावा. त्यामुळे पारंपरिक पद्धतीने रोपे पुर्नलागवड केलेल्या खर्चात ६० ते ७०% बचत होते व वेळेमध्ये पारंपरिक पद्धतीच्या तुलनेत ७० ते ८०% बचत होते.
संदेश		जमिनीमध्ये ओलावा टिकवून ठेवण्यासाठी उन्हाळी फळे तसेच भाजीपाला पिकांमध्ये आच्छादनाचा वापर करावा. पाणी देण्यासाठी शक्यतो ठिबक किंवा तुपार सिंचन पद्धतीचा वापर करावा.
रब्बी ज्वारी	दाणे भरणे ते पक्कता	<ul style="list-style-type: none"> पक्क होत असलेल्या ज्वारी पिकाचे पक्षांपासून संरक्षण करावे. ज्वारीच्या दाण्याच्या टोकाजवळ काळा ठिपक्याचे लक्षण दिसताच ज्वारीची काढणी करावी व ८ ते १० दिवस कणसे उन्हात वाळवावीत
गहू	फुलोरा ते चिक भरणे	<ul style="list-style-type: none"> मागील आठवड्यामध्ये हवेतील आर्द्रता वाढलेली असल्यामुळे गहू पिकावर तांबेरा रोगाचा प्रादुर्भाव दिसून येत आहे. तांबेरा रोगाची लागण दिसून येताच मॅन्कोझेब ७५% डब्ल्यू.पी. ३० ग्रॅम १० लिटर पाण्यातून किंवा टेब्युकोनॅझोल ५०% + टायफ्लोक्झीस्ट्रोबीन २५% डब्ल्यू.जी. १० ग्रॅम / १० लिटर पाणी या संयुक्त बुरशीनाशकांची फवारणी करावी.
भुईसुग	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> संरक्षित पाण्याची उपलब्धता असल्यासच उन्हाळी भुईसुग पेरणी १५ फेब्रुवारी पर्यंत करावी पेरणीपूर्वी २.५ ग्रॅम मॅन्कोझेब किंवा ४ ग्रॅम ट्रायकोडर्मा जैविक बुरशीनाशक प्रती किलो बियाणास वापरून बीजप्रक्रिया करावी. बुरशीनाशकाचे प्रक्रियेनंतर १ किलो बियाणांस २५ ग्रॅम रायझोबियम व २५ ग्रॅम स्फुरद विरघळणाऱ्या जीवाणू खतांची बीजप्रक्रिया करावी.
सूर्यफुल	पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> जमीन : सूर्यफुल लागवडीसाठी पाण्याचा चांगला निचरा होणारी मध्यम ते भारी जमीन निवडावी. पूर्वमशागत : जमिनीची खोल नांगरट करून त्यानंतर कुळवाच्या उभ्या आडव्या दोन ते तीन पाळ्या घ्याव्यात. शेवटच्या कुळवाच्या पाळीपूर्वी हेक्टरी १० ते १२ टन चांगले कुजलेले शेणखत जमिनीत घालावे. पेरणीची वेळ : उन्हाळी - फेब्रुवारी पहिला पंधरवडा पेरणीचे अंतर : मध्यम ते खोल जमिनीत व सुधारीत वाणांसाठी - ४५ सें.मी. X ३० सें. मी. अंतरावर पेरणी करावी. भारी जमिनीत आणि संकरित व जास्त कालावधीच्या वाणांसाठी ६० सें.मी. X ३० सें. मी अंतरावर पेरणी करावी. पेरणी पद्धत : कोरडवाहू : पेरणी दोन चाड्याच्या पाभरीने करावी म्हणजे बी आणि खत एकाच वेळी पेरता येते. बियाणे ५ सें.मी. पेक्षा जास्त खोल पेरू नये. बागायती : लागवड सरी वरंब्यावर टोकण पद्धतीने करावी. बियाणे : पेरणीसाठी सुधारित वाणाचे ८ ते १० किलो बियाणे आणि संकरित वाणाचे ५ ते ६ किलो बियाणे प्रति हेक्टरी वापरावे.
ऊस	सुरु ऊस लागवड	<ul style="list-style-type: none"> सुरु ऊस लागणीसाठी पूर्व मशागतीची कामे पूर्ण करून दोन डोळा टिपरीने ऊसाची लागण १५ फेब्रुवारी पर्यंत करावी. उसाची लागण सलग पद्धतीने करताना दोन सन्यामधील अंतर मध्यम जमिनीत १ मीटर व भारी जमिनीत १.२० मीटर ठेवावे. तसेच जोड ओळ पद्धतीने लागण करावयाची असल्यास मध्यम जमिनीत २.५-५ फूट व भारी जमिनीत ३-६ फूट अंतर ठेवावे. लागणीपूर्वी वेणे १० ग्रॅम कार्बेन्डॅझिम १० लिटर पाण्यात मिसळून त्यामध्ये १० मिनिटे बुडवावे व १५-२० नंतर अॅसेटोबॅक्टेर व स्फुरद विरघळविणारे जीवाणू अनुक्रमे १ किलो व १२५ ग्रॅम प्रति १०० लिटर पाण्यात मिसळून त्यात कांडया ३०

अंग्रोमेट अंडवायझरी बुलेटीन
ग्रामिण कृषि मौसम सेवा, ऐएमएफयु, कोल्हापूर
विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, शेंडा पार्क, कोल्हापूर

दूरध्वनी : (०२३१) २६९२४१६

ईमेल: adrkolhapur@rediffmail.com

		मिनीटे बुडवून लगेच लागण करावी.
स्ट्रॉबेरी	वाढीची	<ul style="list-style-type: none"> लागवडीनंतर साधारणतः ८५ ते ९० दिवसांनी स्ट्रॉबेरी फळांची जातींच्या पद्धतेनुसार काढणी १ दिवसाआड करावी. साठवणुकीसाठी प्रिकुलिंग व कोल्डस्टोरेज तंत्रज्ञानाचा वापर करावा. प्रिकुलिंग मध्ये स्ट्रॉबेरी फळे ० ते ४ अंश सेल्सिअस तापमानात ४ तास थंड केली जातात त्यामुळे फळांचे आयुष्यमान दुप्पटीने वाढते. स्ट्रॉबेरी फळझाडांना जमिनीच्या मगदुरानुसार २ ते ३ दिवसाआड ठिबक सिंचनाद्वारे पाणी द्यावे.
द्राक्ष	मन्यांची वाढ	<p>मन्यांच्या विकासावर दवाचा परिणाम :</p> <ul style="list-style-type: none"> सर्व द्राक्ष उत्पादक भागांमध्ये पुरेसा पाऊस झाल्यामुळे, येणाऱ्या महिन्यांत सकाळच्या वेळेत दव पडण्याचे प्रमाण वाढण्याची आणि दुपारपर्यंत दव टिकून राहण्याची शक्यता आहे. दवाचा कालावधी वाढल्याने वेळीत (कॅनोपीमध्ये) सापेक्ष आर्द्रता वाढते. वाढलेली आर्द्रता डाऊनी मिल्ड्यू सारख्या प्रमुख रोगांच्या बीजाणूना (इनोक्युलम) सक्रिय होण्यास अनुकूल ठरते. बेरी सेट झाल्यानंतर, विशेषतः सायंकाळी हवामान कोरडे राहिल्यास, पावडरी मिल्ड्यू रोगाचा प्रादुर्भाव होण्याची शक्यता वाढते. द्राक्ष बागेमध्ये फक्त बुरशीनाशकांच्या वापरापेक्षा कॅनोपी व्यवस्थापन अधिक महत्त्वाचे आहे. <p>बेरी सेट झाल्यानंतर खालील कॅनोपी व्यवस्थापन उपाय करावेत:</p> <ul style="list-style-type: none"> २-३ तळाची पाने काढणे ज्यादा झालेली फुटवे काढणे बाजूच्या फुटव्यांचे नियंत्रण करावे बेरी सेट झाल्यानंतर फुटवे फोलीएज वायरवर योग्य प्रकारे ठेवावेत या उपायांमुळे कॅनोपीतील सापेक्ष आर्द्रता कमी होते व फवारणीची परिणामकारकता सुधारून रोग नियंत्रणास मदत होते.
वांगी	लागवड	<ul style="list-style-type: none"> उन्हाळी हंगामातील वांगी लागवड फेब्रुवारी मध्ये सुरू करावी सुधारित वाण: मांजरी गोटा, फुले हरित, कृष्णा (संकरित), फुले अर्जुन (संकरित) लागवडीचे अंतर: उन्हाळी : ७५x७५ सेंमी, संकरित : १२० x ९० सेंमी खते: लागवडीच्या वेळी प्रती हेक्टरी ७५ किलो नत्र (३ गोणी २८ किलो युरिया), ७५ किलो स्फुरद (९ गोणी १८ किलो सिंगल सुपर फॉस्फेट) आणि ७५ किलो पालाश (२ गोणी २९ किलो म्युरेट ऑफ पोटॅश) द्यावे.
मिरची	फुलोरा	<ul style="list-style-type: none"> मागील आठवड्यामध्ये कोरडे हवामान राहिल्याने काही ठिकाणी कोळी किडीचा प्रादुर्भाव वाढला आहे. प्रादुर्भाव दिसून येताच नियंत्रणासाठी फेनप्रोपॅथ्रीन ३०% ईसी ५ मिली किंवा फेनॅक्झाक्लिन १० ई.सी. २५ मिली प्रती १० लीटर पाण्यातून फवारणी करावी.
आले	पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> बाजारातील मागणीप्रमाणे पक्क आल्याची काढणी करावी. काढणीनंतर आल्याचे कंद स्वच्छ धुवून मातीपासून वेगळे करावे आणि बाजारात पाठवावे.
हळद	पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> पिकाची काढणी जातीपरतवे पिकाचा कालावधी पूर्ण झाल्यावर करावी. काढणीपूर्वी जमिनीच्या प्रतिनुसार १५ ते २० दिवस पाणी देणे बंद करावे. सरीवरंबा पध्दतीवर कुदळीने खोदून काढणी करावी तर गादीवाफे पध्दतीवर मशिनच्या सहाय्याने काढणी करावी
आंबा	मोहोर	<ul style="list-style-type: none"> पश्चिम महाराष्ट्रात केशर आंब्यामध्ये उभयलिंगी फुलांचे प्रमाण, फलधारणा आणि उत्पादन वाढविण्यासाठी १% पोटॅशियम डायहायड्रोजन फॉस्फेटची (१०० ग्रॅम/१० लिटर पाण्यात) मोहोर फुटण्याच्या वेळी आणि त्यानंतर एक महिन्यांनी १% पोटॅशियम नायट्रेटची (१०० ग्रॅम / १० लिटर पाण्यात) फवारणी करावी. (भा.कृ.अनु.प.)
पशुधन	वाढीची	<ul style="list-style-type: none"> जनावरांना तज्ञ पशुवैद्यक अधिकाऱ्याच्या सल्ल्याने जंतनाशक औषध द्यावे. उन्हाच्या तीव्रतेपासून बचावासाठी जनावरे सावलीमध्ये बांधावीत. जनावरांना शुद्ध, स्वच्छ आणि थंड पाणी पिण्यास द्यावे.
मेघदूत		
ॲप्लिकेशन डाउनलोड करण्यासाठी स्कॅन करावे		
		
दामिनी		
ॲप्लिकेशन डाउनलोड करण्यासाठी स्कॅन करावे		
		

खोत

१) हवामान पूर्वानुमान : प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र, मुंबई.

ठिकाण : कोल्हापूर

दि. : ०३.०२.२०२६

स्वाक्षरीत

प्रमुख अन्वेषक, ग्राकृमौसे, ऐएमएफयु, कोल्हापूर तथा

सहयोगी संशोधन संचालक,

विभागीय कृषि संशोधन केंद्र, कोल्हापूर